

עמית וולפמן // מיומנה של אם לילד אוטיסט

והוא בכלל לא ידע שהוא כזה

במשך שנים המילה אוטיזם (על הטיותיה השונות) היתה נלחשת אצלנו בבית, שמא סער ישמע אותה ויבין שהוא שונה. גמלתי בלבי שלא יהיה הבדל בינו וביני בני המשפחה האחרים: הוא לקח חלק פעיל בכל פעילויות המשפחה, יצא איתנו לכל הטוילים והנופשים, ישב איתנו במסעדות (גם כשהיה אוכל רק את הגמדים שהבאתי לו מהבית) והשתתף בימי ההולדת של אחותו ודורניותיו. אבל במשך כל השנים התחבטתי קשות בשאלה האם לספר לו שהוא אוטיסט ואם כן, מתי ועד כמה כדאי לפרט בפניו מה זה אומר. ואולי כדאי לא לספר לו אף פעם כדי שלא יידע שהוא שונה?

בימי ההתרמה של אלו"ט התנדבתי לאסוף את פנקסי ההתרמה עם שקיות התרומות מבתי הספר באשדוד, וסער היה עוזר לי בבית להפריד בין סוגי המ"טבעות השונים ולספור את הכסף. כששאל אותי "מה זה?", הסברתי לו שביום התרמה אוספים כספים כדי לעזור לילדים שקשה להם. ואז, באחד הימים בהם השתלב בבית הספר הפתוח ביפו, הוא רצה לקנות במכונת הממתקים המוצבת שם חטיף כמו יתר הילדים, אבל לא היה לו מספיק כסף. במצוקתו הרבה הוא הלך לסייעת שליוותה אותו וברמעות אמר לה: "אני רוצה לעשות יום התרמה לי".

דווקא הקוריוז הזה עזר לי כשהתחבטתי בשאלה האם לספר לו או לא. כי כשהחל להשתלב בחברת ילדים רגילים הבנתי שיגיע הרגע שסער יתחיל להרגיש שהוא קצת שונה מיתר הילדים, וכדי להקל עליו עליי להכין אותו ולדבר איתו על הנושא. בדרך מקרה נתקלתי בספר מצוין שעזר לי בהסבריי. הספר נקרא "מותר להיות שונה" והוא אחד מתוך סדרת ספרי "מותר": מותר לפחד, מותר לכעוס, מותר להתבייש ועוד. הספר כתוב בשפה קלה, מאויר בציורים צבעוניים והוא עזר לי לשיים את השונות - כי בעזרתו סער למד שילד שלא רואה הוא עיוור, ילד שלא שומע הוא חרש וילד, כמוהו, שקשה לו לדבר ולהתיידיד עם ילדים אחרים, הוא אוטיסט.

מרגע שנאמרה המילה וניתן השם המפורש גם אני הייתי חייבת לערוך אצלי שינוי בתפיסה, ובמקום לראות את האוטיזם כאסון התחלתי להסתכל על המצב כהזדמנות, כאתגר. הפסקתי להגיד לאנשים סביבי שקשה לי כי לא רציתי שסער חלילה ישמע ויחשוב שקשה לי בגללו. המשכתי לראות בסער חלק אינטגרלי מחיינו המשפחתיים ולנהוג בו כמו כולם, מתוך כוונה להחדיר בו את האמונה ביכולותיו, כשאני משננת לו בכל הזדמנות - גם אם אתה אוטיסט אתה מסוגל לעשות כמעט כל דבר כמו כל ילד רגיל.

אלא שביטחוני העצמי התחזק כל כך עד שכיום הוא לא תופס את עצמו כשונה. אולי תרמה לכך גם העובדה שהוא פחות משתלב בחברת ילדים רגילים, הן בבית הספר (בו כל חבריו אוטיסטים כמותו) והן בקבוצה החברתית שלו ובחוגים השונים (בהם הוא מוקף שוב בחברים כמותו) - ולכן הוא רואה את עצמו כשווה בין שווים. נדמה שהוא לא חושב שהוא שונה, הוא לא מבין שישנם דברים שהוא לא יוכל לעשותם. וכך, לחרדתי הרבה, בשבת בבוקר, אחרי שלא מצאתי את סער בשום מקום בבית וכבר הרגשתי איך גוש החרדה מטפס לרום גרוני ועוצר את נשימתי, גיליתי אותו יושב ברכב, כשאטלס המפות פתוח על המושב לצדו והמפתח כבר במתנע. כששאלתי אותו מה הוא עושה הוא ענה לי בטבעיות: "נוסע לתל אביב לבקר את החברה שלי - כמו מטר".

מטר, אחותו של סער, משמשת לו מאז ומתמיד מודל חיקוי והוא כמובן רוצה לעשות כל מה שהיא עושה. כשהיא למדה לנהוג הוא רצה להצטרף לשיעורי רים שלה ובשלושת השיעורים הראשונים, כשהיא למדה על הסימולטור, הוא ישב לידה. ועכשיו, בכל פעם שהוא נכנס לרכב, הוא אומר: "ללחוץ על הק"לאץ... להעביר להילוך שני" (למרות שכבר שנים שאני נוהגת על רכב אוטו-מטי). כשמטר הלכה לטיי

רונות סער רצה גם ללכת לצבא, ללבוש מדים ולקבל רובה. כשמטר התחילה ללמוד בטכניון סער החליט שגם הוא רוצה ללכת ללמוד במכללה אחרי שהוא יסיים את בית הספר התיכון. וכי שמטר תתחתן סער ירצה להתחתן גם כן. אבל לצערי הרב, אני יודעת שישנם דברים שסער לא יוכל לעשות לעולם. הוא לעולם לא ינהג ברכב, לא יחזיק נשק, לא יתקבל ללימודים בטכניון ולעולם לא יתחתן ולא יהיו לו ילדים משלו. הוא בסדר פו של דבר אולי יבין זאת - אבל לי תמיד יהיה קשה לקבל את זה.

matar3@netvision.net.il

הספר "מותר להיות שונה" עזר להסביר לסער שילד שלא רואה הוא עיוור, ילד שלא שומע הוא חרש וילד, כמוהו, שקשה לו לדבר ולהתיידיד עם ילדים אחרים, הוא אוטיסט. מרגע שנאמרה המילה המפורשת, גם אני הייתי חייבת בשינוי תפיסה. הפסקתי להגיד לאנשים סביבי שקשה לי כי לא רציתי שסער חלילה ישמע ויחשוב שזה בגללו

מערבולת האושר ■ אירה: טער וולפמן